

Stalo se v březnu 2010

aneb

stručný průřez událostmi na Praze 5

1. Březnová výročí

Tomáš Garrigue Masaryk (7. 3. 1850 – 14. 9. 1937)

V březnu uplyne 160 let od narození filosofa, politika a prvního československého prezidenta Tomáše Garrigua Masaryka. Rodák z Hodonína po vyučení kovářem vystudoval gymnázium a později filosofii na universitách v Lipsku a ve Vídni, kde pak působí jako docent. V roce 1882 odchází na pražskou universitu (krátce pobývá v Holečkově ulici na Smíchově), kde se roku 1897 stává řádným profesorem. V 90. letech zastupuje české země v rakouské říšské radě, ale i v Českém zemském sněmu. Po vypuknutí první světové války emigruje. Dne 18. října 1918 se stává předsedou prozatímní české vlády a vydává „Washingtonskou“ deklaraci. O necelý měsíc později je zvolen prezidentem Československé republiky, jímž je až do roku 1935, kdy ze zdravotních důvodů resignuje.

Antonín Kumpera (10. 7. 1901 – 19. 3. 1990)

Je to již 20 let, co průmyslník, konstruktér a generální ředitel továrny Walter opustil tento svět. Pocházel z bohaté obchodnické rodiny. Po absolvování ČVUT nastupuje mladý Kumpera do firmy Walter jako konstruktér automobilových motorů. V roce 1927 rodina koupila majoritní podíl továrny a Kumpera se stává generálním ředitelem, kterým je až do konce druhé světové války. Poté je spolu se svým otcem obviněn z kolaborace, na základě Benešových dekretů je rodině zabaven majetek. Po únorovém puči odchází do Argentiny a Brazílie, od 60. let žil ve Švýcarsku, zemřel v Německu

Siegfried Kapper (21. 3. 1820 – 7. 6. 1879)

První český židovský spisovatel, překladatel a lékař se narodil před 190 lety v Nádražní ulici na Smíchově. Během studií v Praze se začíná seznamovat s českou literaturou, přátelí se s Karlem Sabinou a Václavem Bolemírem Nebeským. Pod jejich vlivem seznamuje s českou literaturou také německé čtenáře. Stává se průkopníkem česko-židovského hnutí. Jako první přeložil Máchův Máj do němčiny. Umírá za nevyjasněných okolností za své cesty do italské Pisy.

Eduard Haken (22. 3. 1910 – 12. 1. 1996)

Vynikají operní herec a představitel postav ze Smetanových a Dvořákových oper by letos oslavil 100 let. Eduard Haken se narodil v Ukrajinském Šklínu v rodině českého zeměděle. Během studia na gymnáziu se nadchl pro dramatické umění, avšak po jeho absolvování na přání otce nastupuje na studia medicíny v Praze. Při konkurzu do sboru Národního divadla si Hakena všiml Václav Talich, který jej přijal jako sólistu-začátečníka. V letech 1938 – 41 působí v Olomouci, poté nastupuje jako sólista do Národního divadla, kde potkává svou osudovou ženu Marii Glázrovou. V padesátých letech dostává nabídky na angažmá v milánské La Scale či ve Vídeňské státní opeře, kterých ale nevyužije. V Národním divadle vystupoval až do svých 81 let, tedy plných 40 let. In memoriam získal Zvláštní cenu kolegia Thálie za celoživotní mistrovství. Jeho dílo bylo uctěno na matiné v ND (více v rubrice Kultura).

Raoul Schráníl (24. 3. 1910 – 20. 9. 1998)

Legendární filmový a divadelní herec se narodil před 100 lety. Pro svou prostořekost byl vyloučen ze všech středních škol v Praze, absolvuje až na francouzském lyceu v Dijonu. Před druhou světovou válkou působil v divadle Vlasty Buriana v rolích milovníků. Tento typ představuje i ve filmových komediích V. Slavínského či Maca Friče. Po roce 1948 účinkuje ve Vesnickém divadle, ve filmu se objevit nesmí. Díky svým znalostem jazyků po práci dělníka nastupuje v zahraničním oddělení ND.

Jiří Wolker (29. 3. 1900 – 3. 1. 1924)

Nejvýznamnější představitel proletářské poezie se narodil právě před 110 lety. Po absolvování prostějovského gymnázia studuje v Praze práva a filosofii. Stává se členem Devětsilu, s Karlem Teigem píše programové prohlášení Proletářské umění. K jeho nejvýznamnějším básnickým sbírkám patří Host do domu, Těžká hodina a posmrtně vydané Dílo. Umírá na tuberkulózu.

2. Zprávy z radnice

V úterý 16. března se uskutečnilo předpředposlední zasedání Zastupitelstva MČ Praha 5 v tomto volebním období. Nejdiskutovanějším bodem programu bylo poskytnutí slevy 5000 Kč nájemníkům MČ Praha 5 ve dvou splátkách jako kompenzaci za zvýšení nájemného. Návrh vznikl na doporučení sociální demokracie. Plnění se vztahuje se jen na ty nájemníky, kteří vlastní řádnou nájemní smlouvu a nejsou dlužníky MČ Praha 5. Problém nastal u osob čerpajících sociální dávky. Tyto osoby musí – budou-li ctít slevu vyplatit - uzavřít s MČ Praha 5 darovací smlouvu. Nebudou tak navýšeny jejich příjmy a nepřijdou o podporu. V loňském roce byla průměrná výše nájemného v obecních bytech, kterých je zhruba 27000, 74,-Kč/m², od Nového roku je průměrná výše nájemného v bytech I. a II. kategorie 87,- Kč/m². Došlo tedy k navýšení o 13 Kč. Z průzkumu, který si nechala městská část vypracovat, vyplynulo, že na území MČ Prahy 5 žije zhruba 11 tisíc občanů starších 65 let, 15 % z nich přebývá v bytech s regulovaným nájemným – je to zhruba 1118 domácností, a z nich je zhruba 356 ohrožených domácností, tedy těch, které vydávají více než 40 % svých příjmů na nájemném. V bytech u soukromníků žije zhruba 29 % seniorů starších 65 let, což je asi 2153 domácností. Z tohoto počtu je asi 12 %, což je 904 domácností, ohrožených nedostatkem finančních prostředků. Usnesení o slevě bylo schváleno 27 hlasy.

Zastupitelé také odsouhlasili seznam přisedících u Obvodního soudu pro Prahu 5. Jedná se o funkci víceméně čestnou. Všichni kandidáti již v této roli působí. Soudce a přisedící tvoří senát, který má tři hlasy, rozhodují kolektivně jménem republiky.

Zastupitelstvo také rozhodlo o přidělení příspěvků na kulturní akce: Svatováclavské slavnosti (450 tis. Kč) se uskuteční 28. září, pořadatelé Febiofestu obdrží 800 tis. korun, Festival dračích lodí se letos uskuteční opět na smíchovské pláži a to 12. června (300 tis. korun z celkových nákladů 1.200.000,- Kč) a 4. ročník přehlídky historického šermu Klamoklání).

V diskusi o zprávě o činnosti rady starosta ke kauze pronájmu školy Pod Žvahovem sdělil, že otázka je nyní v rukou právníků. Gymnázium Buďánka má údajně již vytipovanou novou budovu v jiné městské části. Taneční centrum Praha je v budově bez právního důvodu, což měla škola potvrdit svým podpisem.

Informační centrum Praha 5 o. p. s. získalo z operačního programu Praha-konkurenceschopnost téměř 7 mil. korun určených na rekonstrukci podzemních prostor pod stávajícím sídlem společnosti. Městská část se v souladu s pravidly EU bude na stavebních pracích podílet 7,5% celkových nákladů, tj. více než půl milionem korun. Zároveň však byly z programu vyškrtнутy některé investiční náklady (úprava fasády objektu), proto Praha 5 vyplatí cca 2 miliony jako doinvestování těchto neuznaných nákladů. Součástí celkových investic bude i vybudování bezbariérového přístupu do podzemního patra.

Dále zastupitelé schválili prodeje domů (Plzeňská, U Mrázovky, Pod Kavalírkou), bytových a nebytových prostor (sídliště Motol a Barrandov, Zborovská, Holečkova). Zároveň se zabývali i změnami pravidel prodeje majetku: v případě odstoupení zájemce o koupi, propadne městské části 50% kauce. V závěru diskuse přečetl starosta Jančík dopis předsedy bytového výboru Ing. Matouška, kterým se z rodinných důvodů vzdává své funkce, zastupitelem ale zůstává.

Praha 5 se 10. března připojila k mezinárodní akci Vlajka pro Tibet. V loňském roce vlajka zavlála na více než čtyřech stovkách obecních i městských úřadů. Cílem akce je veřejná proklamace solidarity s okupovaným Tibetem. Iniciativa vznikla v devadesátých letech jako připomínka násilného potlačení tibetského povstání čínskou lidovou armádou v roce 1959, při kterém zemřelo 80 tisíc Tibeťanů.

3. Kultura a sport

Jedním z největších kulturních počinů konaných na Praze 5 je bezesporu mezinárodní filmový festival Febiofest, který ve dnech 25. března do 2. dubna hostilo smíchovské kino Cine Star (dříve Village Cinemas). Grafickým motivem letošního klání se stal filmový úl Tomáše Padevěta složený z pouzder na filmy. Cenu Kristián převzala herečka Hana Schygullová, která zároveň uvedla i projekci filmu Manželství Marie Braunové. Z ostatních návštěv je třeba připomenout Bruna Ganze, představitele A. Hitlera ve filmu Pád třetí říše, Martina Hubu (nový Hřebejkův film Kawasakihů růže), Sherry Hormanovou (režisérka filmu Květy pouště), Terence Daviese (představitel evropského autorského filmu) a kontroverzních režiséry Bruna Dumonta a Gaspara Noé. Dále zde měly premiéru filmy Květ pouště, Všichni jsou v pohodě a Oko nad Prahou. Celkem se uskutečnilo více než 400 projekcí zejména nekomerčních titulů, rozdělených do různých sekcí: Panorama světového filmu, kino Made in USA, Asijské i Latinskoamerické kino, Proti proudu, Íránská sekce a mnohé další. V soutěžní části se představilo 13 filmů. Ocenění vítěze i anticena Hroch za nejhorší film budou předány 2. dubna. V rámci Febiofestu se uskutečnilo i 60 koncertů na dvou stagích, výtvarné dílny a další netradiční aktivity.

V březnu se v letohrádku Portheimka uskutečnila výstava „Vladimír Železný – Židé – Jeruzalém“. Návštěvníci si tuto ojedinělou kolekci velkoformátových děl mohli prohlédnout od 3. 3. až do 27. 3. Výstava konaná u příležitosti autorových pětadesátých narozenin, zahrnovala fotografie pořízené v celém Izraeli, od severní Galileje přes Tel Aviv až po jižní Negev. Zachyceno však bylo i palestinské území. Více než polovinu výstavního prostoru zabraly výjevy od Zdi nářků v Jeruzalémě. Železný navštěvoval Izrael jako člen stále delegace Evropského parlamentu pro Izrael. Ve vile Portheimka se také 5. března uskutečnil koncert u příležitosti výročí narození Josefíny Duškové, na kterém vystoupilo Vlachovo kvarteto Praha.

V sobotu 20. března odstartovaly tradiční velikonoční trhy na pěší zóně Anděl. Ve stáncích byly k dostání veškeré velikonoční potřeby od pomlázek přes velikonoční výzdobu, kraslice a čokoládové figurky až po dřevěné ozdoby, keramiku či proutěné zboží. Kulturní program byl připraven až na dubnovou část trhů.

V Národním divadle se v neděli 28. března uskutečnilo matiné věnované památce smíchovského občana a předního českého pěvce Eduarda Hakena, od jehož narození uplynulo už sto let. Pořadem nazvaným Mistr Haken na scénu! provázela sólista opery Národního divadla Luděk Vele. Legendárnímu umělci vzdala hold Eva Urbanová, jež za klavírního doprovodu zazpívala slavnou árii z Rusalky, představil se i tenorista Aleš Briscein a klavírista a dirigent David Švec, vzpomínkou na mistra diváky pobavila Halina Pawlowská. Mezi jednotlivými vystoupeními se mohlo početné publikum zaposlouchat do pěvcových nejznámějších árií, na velké plátno byly také promítány momentky z jeho profesního i soukromého života. Dcera E. Hakena, Marie obdržela na památku dnešního dne ústřížek z původního vodnického kostýmu. Smyslem matiné bylo zavzpomínat na tuto jedinečnou osobnost, ale nikoli se smutkem. Publikum tento záměr jednoznačně pochopilo.

Součástí programu bylo i předání ceny Eduarda Hakena určené mimopražským operním sólistům za jejich celoživotní dílo. Plzeňskou sopranistku Libuši Bláhovou (nar. 1923) zastoupila její dcera, slovenský basista Ondrej Malachovský (nar. 1929) si pro cenu přišel v doprovodu svých synů. Cena udělovaná Nadačním fondem angažovaných nestraníků a obecně prospěšnou společností Benefiční koncerty Grabštejn byla poprvé předána vloni. Od poloviny března byla také v Národním divadle připravena výstava scénických fotografií Eduarda Hakena.

Praha 5 i v letošním roce pokračuje v pořádání koncertů vážné hudby. První z celkem 4 vystoupení se uskutečnilo 30. 3. v Národním domě na Smíchově. Na koncertě vystoupila Pražská komorní filharmonie pod taktovkou Charlese Olivieri-Munroa, kanadského dirigenta trvale žijícího v Praze a

vítěze mezinárodní soutěže Pražské jako 2000. Sólové vystoupení předvedl fagotista Václav Vonášek. Na programu byla předehra k opeře Gioachina Rossiniho Hedvábný žebřík, Koncert pro fagot a orchestr od Jana Křtitele Vaňhala a Sedmá symfonie Ludwiga van Beethovena.

4. Doprava

S nadcházejícími jarními dny nastává doba zahájení provozu pražských přívozů. Od prvního dubna bude Pražanům sloužit šest stávajících spojení Sedlec-Zámky, Podbaba-Podhoří, Smíchov-Podolí, Jiráskovo náměstí-Císařská louka, Modřany-Lahovičky, Národní divadlo-Dětský ostrov. Magistrát dokonce navýšil i rozpočet tak, aby jejich provoz mohl být celoroční (ten je v současné době jen na trase Sedlec-Zámky a Podbaba-Podhoří).

Pražský dopravní podnik také začal vybírat zhotovitele oprav tramvajové trati v Plzeňské ulici od zastávky Klamovka až na konečnou v Řepích. Opravy budou zahájeny v létě a potrvají téměř čtyři měsíce.

5. Počasí

Mizející sníh odkryl také množství injekčních stříkaček, jejichž sběr byl náplní několika bezpečnostních akcí městské policie, a také mnoho odpadků. Na jaro proto městská část chystá blokové čištění ulic.

V poslední březnové dekádě padali teplotní rekordy, tentokrát ale na kladné stupnici teploměru. Ve dnech 25. – 26. března meteorologové v Klementinu naměřili teploty přes 21 stupňů Celsia. Poslední březnový víkend přinesl návrat k teplotám typickým pro tento měsíc. Denní maxima se pohybovala kolem 10 stupňů, noční teploty kolísaly kolem nuly

6. Různé

Městskou část Praha 5 navštívila během své cesty po České republice manželka britského následníka trůnu prince Camilla, která projevila zájem seznámit se s prací Střediska pro výcvik vodících psů v Jinonicích. Vévodkyně z Cornwallu strávila mezi psy 45 minut a měla možnost vidět ukázky výcviku i vyzkoušet si život ve tmě. S bílou holí a pomocí zlatého retrívra ukázkově prokličkovala jinonické výcvikové hřiště. Po té odjela do baletní přípravy Národního divadla.

Občanské sdružení Progressive, které se zabývá drogovou problematikou, vydalo zprávu o své činnosti v uplynulém roce. Sdružení se v ulicích a parcích podařilo sesbírat více než 1.400 injekčních stříkaček¹. Nejhůře na tom byla kolonie Buďánka se 450 kusy jehel, park Na Skalce se 115 stříkačkami a tradičně terminál na Knížecí a Smíchovské nádraží. Dle sdružení se velmi osvědčila sběrná místa na injekční materiál, tzv. Fixpointy. Do nich narkomané umístili 600 kusů stříkaček.

V prvním březnovém týdnu proběhly na Praze 5 jarní prázdniny. Letos se dětem mimořádně vyvedly, neboť sníh ležel i na horách v České republice.

¹ Toto číslo nezahrnuje injekce sesbírané městskou a státní policií.